

Semestr 1.

Kolokwium 1. ALKACYMETRIA

- 1 Sposoby wyrażania stężeń roztworów i ich wzajemnego przeliczania (c_m , c_p , ppm)
- 2 Obliczenia związane z przygotowaniem roztworów o określonym stężeniu.
- 3 Podstawowy sprzęt stosowany w analizie ilościowej. Kalibracja naczyń miarowych. Współmierność kolby i pipety.
- 4 Dysocjacja elektrolityczna (pojęcie stałej i stopnia dysocjacji, prawo rozcieńczeń Ostwalda, iloczyn jonowy wody, pojęcia pH i pOH)
- 5 Teorie kwasów i zasad (Arrheniusa, Bronsteda, Lewisa)
- 6 Hydroliza jonowa (kationowa, anionowa, kationowo-anionowa). Stała i stopień hydrolizy.
- 7 Bufory pH. Mechanizm działania buforu pH. Pojemność buforowa. Obliczanie pH buforu- sporządzanie buforu o określonym pH.
- 8 Miano roztworu. Wyznaczanie miana roztworu. Pojęcie standardu pierwotnego i wtórnego.
- 9 Warunki jakie powinna spełniać reakcja będąca podstawą oznaczenia ilościowego metodą miareczkową.
- 10 Miareczkowanie alkacymetryczne. Analiza przebiegu krzywych miareczkowania alkacymetrycznego typu: słaby kwas- mocna zasada; słaba zasada-mocny kwas i mocny kwas-mocna zasada. Skok na krzywych miareczkowania i jego analityczne znaczenie.
- 11 Wskaźniki alkacymetryczne. Mechanizm zmiany barwy wskaźnika (teorie Ostwalda i Hantscha).
- 12 Oznaczenia alkacymetryczne: oznaczenie miana roztworów HCl i NaOH, oznaczanie zawartości kwasu etanowego w próbce. Obliczanie wyników analizy i ich interpretacja.
- 13 Ocena wiarygodności uzyskanych wyników analizy;
  - >pojęcie błędu bezwzględnego i względnego,
  - >kryteria odrzucania wyników wątpliwych,
  - > statystyki pozycyjne: mediana , dominanta, średnia arytmetyczna,
  - >przedział ufności wartości średniej.

Kolokwium 2. POTENCJOMETRIA

1. Zasada pomiaru potencjometrycznego
2. Wzór Nernsta. Wyznaczanie stężenia substancji na podstawie pomiarów potencjometrycznych. Obliczenia w oparciu o wzór Nernsta.
3. Podział elektrod stosowanych w pomiarach potencjometrycznych:
  - elektrody pierwszego, drugiego i trzeciego rodzaju

-elektrody wskaźnikowe i porównawcze (elektroda wodorowa, antymonowa, chinhydronowa, chlorkosrebrowa, kalomelowa)

Elektroda szklana, błąd kwasowy, zasadowy, sodowy, potencjał asymetrii .

4. Typy miareczkowań potencjometrycznych:

- metoda klasyczna
- miareczkowanie do punktu zerowego
- miareczkowanie z dwumetalicznym układem elektrod
- miareczkowanie z dwiema obojętymi elektrodami polaryzowanymi
- miareczkowanie różnicowe

5. Metody wyznaczania punktu końcowego w miareczkowaniu potencjometrycznym metodą klasyczną (metody graficzne i rachunkowa Hahna - obliczenia).

Kolokwium 3. REDOKSYMETRIA

1. Podział metod redoksymetrycznych.
2. Techniki miareczkowania stosowane w redoksymetrii.
3. Równanie Nernsta. Potencjał normalny i formalny układu.
4. Przewidywanie kierunku przebiegu reakcji redoks.
5. Bilansowanie równań reakcji redoks.
6. Wpływ pH , reakcji kompleksowania i wytrącania na przebieg reakcji redoks.
7. Amfotery redoks (przykłady reakcji).
8. Własności roztworu KMnO_4 , nastawianie miana roztworu manganianu(VII) potasu na szczawian sodu i inne związki (przykłady reakcji)
9. Wskaźniki redoks.
10. Oznaczanie H_2O_2 (manganometrycznie)
11. Oznaczanie żelaza (manganometrycznie). Mieszanina Zimmermana -Reinharda (wpływ poszczególnych składników mieszaniny na przebieg analizy)
12. Obliczania w oparciu o wyniki oznaczeń manganometrycznych.

Kolokwium 4. Miareczkowanie strąceniowe (PRECYPITATOMETRIA)

1. Zasada pomiarowa oznaczenia miareczkowego strąceniowego.
2. Techniki miareczkowania stosowane w precypitatometrii (przykłady)
3. Iloczyn rozpuszczalności.
4. Wskaźniki stosowane w precypitatometrii. Zasada działania wskaźników adsorpcyjnych.

5. Krzywa miareczkowania strąceniowego.
6. Argentometria. Oznaczanie miana roztworu AgNO_3 . Oznaczanie chlorków metodami Mohra, Volharda i Fajansa (zasada oznaczania, ograniczenia metod, sposób wyznaczania PK).
7. Obliczenia w oparciu o wyniki oznaczeń miareczkowych strąceniowych.

Kolokwium 5. KOMPLEKSOMETRIA

1. Zasada pomiarowa oznaczeń kompleksometrycznych.
2. Typy miareczkowań kompleksometrycznych (bezpośrednie, odwrotne, podstawieniowe, pośrednie). Warunki jakie powinna spełniać reakcja będąca zasadą pomiarową oznaczeń danego typu oraz w jakich przypadkach powinna być stosowana dana technika miareczkowa.
3. Wskaźniki. Warunki jakie powinny spełniać metalowskaźniki stosowane w oznaczeniach kompleksometrycznych. Wskaźniki redoks w oznaczeniach kompleksometrycznych.
4. Kompleksy. Budowa kompleksów chelatowych na przykładzie EDTA. Reakcje metali II, III i IV wartościowych z EDTA.
5. Stała trwałości kompleksu.
6. Krzywa miareczkowania kompleksometrycznego.
7. Twardość wody – rodzaje twardości, jej oznaczanie i usuwanie. Jednostki twardości wody. Obliczanie twardości wody na podstawie wyników oznaczeń analitycznych.

Literatura:

- 1 A. Persona (red.). **Podstawy klasycznej analizy ilościowej**. Medyk, Warszawa, 2007
- 2 A. S. Szmaj, T. Lipiec, **Chemia Analityczna z Elementami Analizy Instrumentalnej**, PZWL, Warszawa, 1997
- 3 J. Minczewski, Z. Marczenko, **Chemia analityczna**, Tom 2, PWN W-wa 1997.
- 4 A. Cygański, **Chemiczne metody analizy ilościowej**, WNT, W-wa 1992.
- 5 R. Kocjan(red) – **Chemia analityczna. Analiza jakościowa. Analiza ilościowa klasyczna**. Tom 1. PZWL Warszawa 2000

Literatura uzupełniająca do kolokwium 1:

1. A. Hulanicki, **Reakcje kwasów i zasad w chemii analitycznej**, PWN Wa-wa 1980.

Semestr 2.

Kolokwium 6. OZNACZENIA ALKACYMETRYCZNE ZWIĄZKÓW BIOLOGICZNIE AKTYWNYCH-kwas acetylosalicylowy

1. Budowa i właściwości kwasu acetylosalicylowego.
2. Identyfikacja kwasu acetylosalicylowego.
3. Zastosowania kwasu acetylosalicylowego w farmacji i kosmetyce.
4. Metody oznaczenia ilościowego kwasu acetylosalicylowego.
5. Nastawianie miana kwasu siarkowego (VI).
6. Alkacymetryczne oznaczenie kwasu acetylosalicylowego.
7. Obliczenia wyników analizy.

Kolokwium 7. WYKORZYSTANIE METOD JODOMETRYCZNYCH DO OZNACZENIA SUBSTANCJI BIOLOGICZNIE AKTYWNYCH- -kwasu askorbowego i wody utlenionej

1. Budowa i właściwości kwasu askorbowego.
2. Zastosowania kwasu askorbowego w kosmetyce, znaczenie kwasu askorbowego w organizmach żywych.
3. Właściwości nadtlenu wodoru oraz wykorzystanie ich w kosmetyce.
4. Podstawy jodometrii: typy oznaczeń jodometrycznych, wskaźnik skrobiowy, właściwości i mianowanie roztworów J_2 i $Na_2S_2O_3$.
5. Przykłady jodometrycznych oznaczeń: kwasu askorbowego, wody utlenionej, miedzi
6. Rozliczanie reakcji redoks.
7. Obliczenia wyników analizy.

Kolokwium 8. ZWIĄZKI POWIERZCHNIOWO CZYNNE. Metody oznaczania chlorków w mydłach.

1. Surfaktanty, budowa, rodzaje klasyfikacji, podział ze względu na właściwości części polarnej cząsteczki.
2. Budowa i kryteria klasyfikacji mydeł.
3. Chlorki wykorzystywane w mydłach i innych kosmetykach .

4. Metody oznaczania chlorków – metody miareczkowe: argentometryczne i merkurometryczne, metoda wagowa, potencjometryczna, turbidymetryczna, nefelometryczna.
5. Argentometryczne oznaczenie chlorków w mydlach metodą Volharda.

Kolokwium 9. SPEKTROFOTOMETRIA

1. Co to jest spektrofotometria? Podział spektrofotometrii.
2. Absorbancja promieniowania a struktura cząsteczki, grupy chromoforowe, auksochromowe-budowa, przykłady.
3. Prawa absorpcji. Prawa Lamberta - Beera. Przyczyny odstępstw od praw absorpcji (chemiczne i instrumentalne).
4. Metody oznaczeń spektrofotometrycznych:
  - Metoda krzywej wzorcowej.
  - Spektrofotometria różnicowa.
  - Miareczkowanie spektrofotometryczne.
5. Aparatura stosowana w pomiarach spektrofotometrycznych.
  - Schemat blokowy najprostszego spektrofotometru absorpcyjnego. Źródła promieniowania.
6. Sposoby monochromatyzacji wiązki świetlnej:
  - filtry (podział i charakterystyka filtrów, selektywność filtru),
  - pryzmaty (zdolność rozdzielcza),
  - siatka dyfrakcyjna (zdolność rozdzielcza siatki).
7. Detektory promieniowania (fotokomórki, fotopowielacze).
8. Wykorzystanie spektrofotometrii absorpcyjnej w analityce: oznaczanie fosforanów, żelaza, manganu.

Literatura:

- 1 A. Persona (red.). **Podstawy klasycznej analizy ilościowej**. Medyk, Warszawa, 2007
- 2 A. S. Szmaj, T. Lipiec, **Chemia Analityczna z Elementami Analizy Instrumentalnej**, PZWL, Warszawa, 1997
- 3 J. Minczewski, Z. Marczenko, **Chemia analityczna**, Tom 2, PWN W-wa 1997.
- 4 A. Cygański, **Chemiczne metody analizy ilościowej**, WNT, W-wa 1992.
- 5 R. Kocjan(red) – **Chemia analityczna. Analiza jakościowa. Analiza ilościowa klasyczna**. Tom 1. PZWL Warszawa 2000

Literatura dodatkowa do kolokwium 1:

1. P. Mastalerz, **Chemia organiczna**, PWN, Warszawa, 1984.
2. **Farmakopea Polska V**, T II, Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Warszawa, 1993

Literatura dodatkowa do kolokwium 7

1. M. Moszczyński, R. Pyć, **Biochemia witamin, część II. Witaminy lipofilne i kwas askorbinowy**, PWN, W-wa, 1999.

Literatura dodatkowa do kolokwium 8.

1. R. Zieliński **Surfaktanty, budowa właściwości zastosowania**, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu 2009.
2. W. Malinka **Zarys chemii kosmetycznej**, VOLUMED Wrocław 1999.
3. E. Fink **Kosmetyka przewodnik po substancjach czynnych i pomocniczych.**, MED. PHARM 2007
4. Polska Norma, Oznaczenie zawartości chlorków, PN-ISO 457, sierpień 2000.

Literatura do kolokwium 9.

1. A. Persona (red.) **Podstawy klasycznej analizy ilościowej**. Medyk, Warszawa, 2007
2. W. Szcepaniak **Metody Instrumentalne w Analizie Chemicznej**, PWN, W-wa 1996.
3. J. Minczewski, Z. Marczenko, **Chemia analityczna**, Tom 3, PWN W-wa 1997.
4. M. Jarosz, E. Malinowska, **Pracownia Chemiczna. Analiza Instrumentalna.**, WSiP W-wa 1994.
5. A. S. Szmaj, T. Lipiec, **Chemia Analityczna z Elementami Analizy Instrumentalnej**, PZWL, Warszawa, 1997